

KPC Groep

Verstand van leren
Gevoel voor mensen

Sinti scholen zich voor onderwijs

Presentatie onderzoeksrapport 3 maart 2011

Programma

- Onderzoeksrapport 'Sinti scholen zich voor onderwijs'
- Pauze
- Trimbos-instituut, onderzoek naar schoolverzuim van Roma-jongeren in het voortgezet onderwijs
- Lunch
- Middag: ruimte voor onderwijsconsulenten intervisie en advies op maat

De projecten

- Het ontstaan van de projecten:
 - SRSR (nu NISR): kansrijke projecten
 - Ervaring Nuenen: Sinti-onderwijsassistent
- De projecten:
 - 2005-2010: acht Sinteza's (geen Roma)
 - Samenwerking SRSR - KPC Groep
 - In Noord-Brabant en Limburg

De projecten

- Na vijf jaar: opmaken van balans.
- Doel: scherp krijgen wat er toe doet:
 - Voor Sinti/Roma-ouders: om hun kinderen aan onderwijs te laten deelnemen.
 - Voor Sinti/Roma-jongeren: om te gaan deelnemen aan opleiding onderwijsassistent en deze met succes af te ronden.
 - Voor peuterspeelzalen/basisscholen: om Sinti/Roma-kinderen/ouders te bewegen te gaan en blijven deelnemen aan hun onderwijs.
 - Voor gemeenten: om steun te geven aan initiatieven om de participatie van de Sinti/Roma-bevolking aan de samenleving te stimuleren.

Onderzoek

- Geen monitoring/evaluatiegegevens van afgelopen vijf jaren.
- Gezocht naar methode om de verhalen te 'reconstrueren':
 - Storyline-benadering
- Belangrijke elementen:
 - identificeren van de (hoofd)personen
 - identificeren van belangrijke 'episoden'
 - sleutelvragen aan de hand van variabelen die voor de evaluatie van belang zijn

De (hoofd)personen

- De Sinti-assistenten:
(6 van de 8 uitgenodigd; 5 van de 6 deelgenomen)
- De projectbegeleiders:
 - van assistenten (5 van de 6 deelgenomen)
 - van project (1 van de 1)
 - van ROC (1 van de 1)
- De opleiders (0 van de 5 deelgenomen)
- De scholen/peuterspeelzalen (6 van de 8 deelgenomen)
- De gemeenten (1 van de 7 deelgenomen)
- De ouders (4 van de 6 deelgenomen)

De episoden in het verhaal

- De aanloop (of: hoe het allemaal begon)
- Het gewenningstraject
- Opleiding en stage
- Examen
- Natraject

Sleutelvragen

Voorbeeld sleutelvragen episode 1: De aanloop

- Hoe ben ik in aanraking gekomen met dit project?
- Wie heeft me wat verteld en welke verwachtingen heeft dit bij mij gewekt (wat werd er van me gevraagd en verwacht)?
- Wat moest het project opleveren, en wat zou mijn bijdrage daarin moeten zijn?
- Wat waren overwegingen om ja of nee te zeggen tegen mijn deelname?
- Welke twijfels had ik/waar zag ik tegenop?
- Wat sprak me vooral aan/waar had ik zin in?
- Wat gaf de doorslag om uiteindelijk ja te zeggen?
- Wat waren voor mij belangrijke voorwaarden voor het project?
- Welke knelpunten voorzag ik vooraf?

De aanloop

Soms bestaand project; soms nieuw

Waar men tegenaan liep:

- Hardheid criterium diploma onderwijsassistent (niveau 4)
- Behalen diploma onderwijsassistent versus vergroten deelname Sinti/Roma kinderen aan het onderwijs
- Invloed thuiscultuur
- Financiële / contractuele verplichtingen.
- Lange aanloop project.

De aanloop

Wat er toe doet:

- Open en positieve houding en samenwerking alle partijen
- Inzet van gemeenschap zelf (Voordeel: Sinti/Roma hebben van nature veel met kinderen)
- Randvoorwaarden creëren, zodat (bijvoorbeeld) armoede geen struikelblok wordt
- Inzetten op uitstroom naar betaald werk > continuïteit waarborgen
- Zorgvuldige communicatie

Het gewenningstraject

- Stap naar reguliere opleiding: te groot
 - onderwijsdeelname lang geleden/zelfvertrouwen
 - wie heeft welke kennis wel/niet
- Tussenfase: het gewenningstraject.
 - capaciteiten- en leerontwikkelingstoetst
 - cursus 1/2 jaar (één centrale locatie voor alle 8)
gericht op communicatie; zelfvertrouwen;
mobiliteitsproblemen; financiën; maatwerk
vooropleiding; ondersteuning op locatie en
stimulans vanuit thuissituatie

Het gewenningstraject

Wat er toe doet:

- De juiste randvoorwaarden creëren (onder andere: vervoer naar de opleiding en financiën)
- Maatwerk leveren en rekening houden met de gevolgde vooropleiding
- Communiceren: met, tussen en naar alle betrokkenen bij het project
- Het opbouwen van zelfvertrouwen
- Ondersteuning op locatie
- Stimulans vanuit de thuissituatie

Opleiding en stage

Waar men tegenaan liep:

- Het omgaan met cultuurverschillen: het tussen twee culturen in zitten.
- Begeleiding.
- Voldoen aan basisvoorwaarden: rechtvaardigheid en niet gediscrimineerd worden.

Wat er toe doet:

- Begeleiding op alle fronten. Bij aanmelding, aanschaf boeken, regelen financiën, gelegenheid bieden huiswerk te maken, vragen beantwoorden.

Opleiding en stage

Wat er toe doet:

- Hulp bieden bij clash tussen culturen (school- en thuiscultuur).
- Communiceren met alle betrokkenen. Uitgaan van reële verwachtingen.
- Samenwerken. Het tot gezamenlijke verantwoordelijkheid maken om opleiding/stage tot een goed einde te brengen.
- Het traject op maat snijden, uitgaand van beginniveau en in samenspraak met betrokkenen toekomstverwachtingen bespreken.
- Randvoorwaarden creëren om opleiding/stage kans van slagen te geven.
- Kennen en accepteren van essentiële cultuuraspecten. Voortdurend op zoek zijn naar inpassing van deze culturele aspecten van de Sinti-gemeenschap in de schoolcultuur.

Examen

De resultaten:

- 3 assistenten niet gediplomeerd
- 1 assistent had al niveau 4 diploma
- 1 assistent van niveau 1 naar niveau 2
- 2 assistenten van geen diploma naar niveau 2
- 1 assistent van geen diploma naar niveau 3

Ambitie assistent niveau 3: doorgaan naar pabo (volgt nu ter voorbereiding SPW opleiding - tot maart 2012)

Examen

Wat er toe doet:

- Omgaan met tegenslag. Tegenslag kan 'in een klein hoekje zitten'. Het niet goed op kunnen schieten met een leraar kan al het verschil uitmaken tussen afhaken en een opleiding met een diploma afronden.
- Begeleiden en ondersteunen. Als leren en toewerken naar een examen gebeurtenissen zijn die men nog niet heeft meegemaakt, is het moeilijk in te schatten hoe je dat doet en welke consequenties dat voor je heeft. Als dat niet wordt begeleid en ondersteund, vermindert dat de kans van slagen aanzienlijk.

Nazorg

Waar men tegenaan liep:

- Als project is afgelopen, is werk nog niet klaar. Problemen die zich ten tijde van project voordeden zijn niet opgelost als projectperiode is verstreken.
- Begeleiding van assistenten blijft nodig. Maar, wat is spankracht van werkgever (school/peuterspeelzaal)? Welke andere mogelijkheden zijn er (nog) om nodige begeleiding en ondersteuning te bieden?
- Arbeidscontract volgt niet automatisch na afronding project.

Nazorg

Wat er toe doet:

- Investeren in ondersteuning en begeleiding.
Van werknemer (Sinti-assistent) en werkgever (school/peuterspeelzaal).
- Met open vizier en alle mogelijke betrokkenen kijken naar mogelijkheden van werk en vervolgopleiding.
- Ons realiseren dat het 'belonen' met een arbeidscontract van de investering van Sinti in hun opleiding niet alleen vruchten afwerpt voor deze individuele personen, maar tegelijkertijd ook (en misschien nog wel belangrijker) voor de gehele Sinti-gemeenschap.

Samenvattend

Factoren die er toe doen bij opleidingstraject Sinti/Roma:

- Lange termijn denken en het hebben van geduld. Generatielang geduld.
- Voorwaarden om te komen tot een werkelijke integratie: onvoorwaardelijk en wederzijds vertrouwen.
- Respect voor de eigen cultuur van Sinti. Maar wat is cultuur en wat niet?
- Het begrijpen van de moeilijke positie van Sinti-assistenten, stap voor stap en niet alles tegelijk!
- Randvoorwaarden en oplossingen op maat.

Samenvattend

- Financiën.
- Betrokkenheid, inspiratie, ambitie en samenwerking.
- Wat levert het een ieder op (of: what's in it for me)?
- De noodzaak van ondersteuning en begeleiding.
- De kracht van het goede voorbeeld.
- Van basis- naar voortgezet onderwijs: een grote stap.
- Investeren in de toekomst. Het belang van 'niet alleen zaaien maar ook oogsten'.

Beleidsimplicaties

Wat is er bereikt?

- 67% van de Sinti-assistenten heeft een startkwalificatie behaald.
- Schoolbezoek van Sinti/Roma-leerlingen is toegenomen en verzuim is afgenomen.
- Er is meer begrip tussen culturen en wederzijds vertrouwen.
- Sinti-assistenten zijn rolmodel in hun gemeenschap.

Beleidsimplicaties

Wat betekent dat voor beleid?

- Deze functie is uniek: voor deze assistenten moet een passende functie worden gecreëerd (buiten cao).
- Zorgvuldige opzet en uitvoering van dergelijke projecten:
 - Rol van opleidingen
 - What's in it for me?
 - Adequate monitoring
- Doorlopende lijn po → vo → mbo (hbo?)
- Vertaling naar de Roma-gemeenschap.

Discussievragen

Vraag 1:

Welke aspecten zouden voor Roma-gemeenten wel werken en waarom?

Discussievragen

Vraag 2:

Welke aspecten werken niet, waarom niet en wat heb je nodig om een soortgelijk project te kunnen realiseren?

Discussievragen

Vraag 3:

Aan welke voorwaarden denken jullie dat onderwijsassistenten zouden moeten voldoen om aan een dergelijk project binnen jullie gemeente te kunnen deelnemen?

Discussievragen

Vraag 4:

Op welke wijze kunnen gemeenten en scholen Sinti en Roma inzetten als ambassadeurs van “Good Practices” ?

